

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Kornberget barnehage

«En hverdag rik på gode opplevelser»

Årsplan 2022/2023

«Leken, rommet og kreativiten»

*“Trening av sosial kompetanse er ett av de viktige prosjektene i ett barns liv.”
(Gresham & Elliot, 1991).*

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Velkommen til Kornberget barnehage

Kornberget barnehage er privat foreldre eid femavdelings barnehage, sentralt og sentrumsnært i Sola kommune. Vårt nærmiljø er variert med mye natur samt spennende lekeplasser. Det er flotte idretts anlegg knyttet til Sola videregående skole i gangavstand fra barnehagen.

Kvalitet i barnehagen

I Kornberget barnehage setter vi kvalitet og kompetanse høyt. Her er de **voksne til stede sammen med barnet**. Relasjonene barn-voksen, barn – barn, er av stor betydning for barnets trivsel og gir en viktig indignasjon på at utviklingen går rett vei. Vi legger hjertet i å gi barna **en hverdag rik på gode opplevelser**. Vi ønsker å oppnå dette ved å ha **ett tett og godt samarbeid med barnets hjem**.

Vi er opptatt av at **kvalitet i barnehagen viser seg i de ansattes kompetanse**. Voksne har et unikt ansvar i å være gode omsorgspersoner og rollemodeller. Kvalitet handler også om å utnytte barnas proksimale kapasitet og være faglig oppdatert på forskningsbasert kunnskap og være i utvikling der det enkelte barnet trenger nye utfordringer.

Vi har ett **godt fagmiljø** med to pedagoger og dyktige assistenter og fagarbeidere på hver avdeling. Fagteamet består av daglig leder og en spesialpedagog med ansvar for kvalitetsarbeid i henhold til Sola kommunes kvalitetsplan (se linken under) <https://www.sola.kommune.no/flerkultur-i-barnehagen/planer/kvalitetsplan-for-barnehage/> Dette innebærer og alltid tenke dynamisk og målrettet i forhold til endrings -og utviklings arbeid på individ og systemnivå. Vårt ressursteam består av 3 dyktige personer som er støtter på avdelingene ved behov. Ellers kan nevnes kompetanse som ansatte besitter; fordypning i småbarns pedagogikk, musikk, organisasjon og ledelse, spesialpedagogikk, sosial pedagogikk, system- og individrettet endring og utviklingsarbeid, språkutvikling, samt ansatte med bakgrunn i småskolen og tilhørende kompetanse om faktorer som påvirker en god overgang barnehage – skole. Vi har en kokk som jobber full tid med å tilberede alle måltid i barnehagen. Vi har tre måltid (frokost, lunsj og fruktmåltid) pr dag, inklusiv varm mat tre dager i uken.

Våre verdier

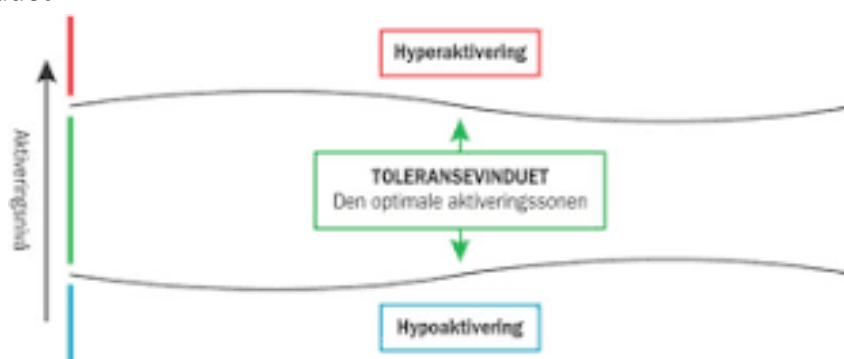
For oss er det viktig å presisere at vi jobber *verdibasert*, det vil si at vi jobber med verdiene i alt vi gjør. *“Vi skal møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse, og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen”* Rammeplanen (2017).

Inkludering, mestring og anerkjennelse

- **Anerkjennelse:** Vi anerkjenner barnet, ser det, møter det og lytter til hva det ønsker å formidle for å la det oppleve at det er betydningsfullt.
- **Inkludering:** Barnet skal føle seg inkludert i felleskapet, som et individ og som et medlem av en større gruppe. På denne måten kan barnet selv lære å inkludere andre.
- **Mestring:** Barnet skal få opplevde mestring gjennom aktiviteter, lek og i samhandling med andre barn og voksne.

Målet er at alle barn skal føle seg inkludert i lek sammen med andre barn og voksne. Det er et ansvar alle voksne i barnehagen har. Leken er en læringsarena for sosial kompetanse og språk, og er barnas læringsarena. De voksne skal også gjennom leken legge til rette for mestringsopplevelser og anerkjenne barnet ved å se følge barnets spor. Vi jobber med tidlig innsats og har fokus på barn som har mindre tilhørighet og har vansker med å komme inn i leken. Toleransevinduet refererer til det spennet av aktivering som er optimalt for et menneske – ikke for høyt og ikke for lavt (Siegel, 2012). Det er her barnet er mest oppmerksomt til stede i situasjoner i relasjon med andre. For mye hyperaktivering, eller det motsatte som er hypoaktivering, viser seg hos barn som er veldig urolige eller stille og tilbaketrukkne. Disse barna må vi i barnehagen ha stort fokus på da de kan ha vansker med samhandling og lek.

Toleransevinduet

Satsningsområde 2022 - 2023

Forskning viser at barn mellom 0-6 år er i den mest unike fasen i livet når det kommer til læring og utvikling. Aldri senere i livet er hjernens kapasitet på et høyere nivå. Dette tar vi på alvor og vil videreutvikle fokus på lek og kreativitet.

Vi vet at barn lærer språk, sosial kompetanse og får venner gjennom samhandling og lek med andre. Leken kan øke barns robusthet og en følelse av tilhørighet som er viktig for barns utvikling og livsmestring. Lek og kreativitet skal prege våre fire felles tema gjennom året. Kvaliteten på lekemiljøet inne og ute er de voksnes ansvar.

Barnehagens fagområder og tema

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Fagområdene i Rammeplanen skal gjenspeile områder som har interesse og egenverdi for barn.

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Fagområdene kommer frem i tema beskrevet i egne temaplaner som går over 3 måneders perioder:

- Meg selv og kroppen – september - november
- Eventyr og kultur – desember – februar
- Naturen våkner – mars - mai
- Lekemiljø og leketradisjoner – juni - august.

Temabasert - Lek og prosesser

I Kornberget barnehage jobber alle avdelingene med **samme tema tilpasset barnets alder**.

Dette er et godt utgangspunkt for en felles kultur som tilrettelegger felles opplevelser i lek ute og inne. For å sikre at vi får jobbet med alle fagområder, tar vi utgangspunkt i 4 forskjellige temaer i løpet av ett år. På denne måten får vi en "rød tråd" i vårt pedagogiske arbeid. Hvert tema varer rundt 3 måneder og hver avdeling tilpasser aktivitetene etter alder og modenhet. Hvert tema blir *dokumentert* blant annet i bilder og tekst.

Vi går i dybden, ser ting fra flere vinkler og jobber med samme tema over tid. Dette gjør informasjon tilgjengelig for barnet som får et mer helhetlig bilde av virkeligheten. Barna kommer med tilbakemeldinger om hva som har vært kjekt og spennende å få kunnskap om, og får si noe om hva de vil ta med seg videre. Metoden kan være barnesamtaler, tegne det de opplever, bruke bøker og sanger, samt filmer som kan belyse tema. Barna får bidra med innspill til temaplanene som er dynamiske ut fra barnas medvirkning. Vi evaluerer for å bli bevisst på hvor vi må tilpasse og tilrettelegge for at barna skal få mest mulig stimulering og utvikling innen ulike språk, lek, sosial og motoriske ferdigheter. Aktiviteter og planer justeres og gir oss tilgang til viktig informasjon som vi tar med videre.

[Link til temaplaner:](#)

Inkludering, mestring og anerkjennelse

«Leken, rommet og kreativiteten»

Vi har valgt «leken, rommet og kreativiteten» som satsningsområdet for barnehageåret 2022/23. Vi har latt oss inspirere av Reggio Emilia inspirerte holdninger til barn og læring. Barn leker og utforsker hele tiden. De gjør seg erfaringer og ønsker å forstå seg selv og den verden de lever i. Barn skal møte inspirerende omgivelser og materialer som gir dem gode muligheter til å undersøke og lære. De skal være deltakende i sine egne læreprosesser. Med «Rommet

som den tredje pedagog» mener vi viktigheten av å legge til rette det fysiske miljøet etter barnets alder og utvikling slik at det gir mulighet for oppdagelse og undring. Dette krever at de voksne er bevisste og tenker over hvilket miljø vi tilbyr barna i form av materiell, leker og innredning av rom.

Den viktige leken

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre (Rammeplanen 2017). Å leke er å få muligheten til å skape en indre orden i en komplisert ytre verden som hjelper barn å utvikle sin utholdenhet på en morsom måte (Øhmann, 2011).

Gjennom leken går barnet inn i en «latesom» verden.

Leken gir en motivasjon og «ha-det-bra» følelse. I leken vil barna naturlig oppleve sosial motivasjon gjennom de

vennskapsrelasjoner som skapes. På denne måten gir leken en anledning til å øve opp ferdigheter som barnet har behov for å kunne som voksen. Leken stimulerer alle sider ved barns utvikling og er et sentralt område for læring. Gjennom lek kan barn **utvikle språk, sosial kompetanse og sosial mestring**. Det er de voksnes ansvar å legge til rette for barns lek, og la barnet få mulighet til å utforske og tolke omgivelsene (Lillemyr, 2020).

Dokumentasjonen gir foresatte innblikk i barnas hverdag hvor de får et utgangspunkt i samtalen med sine barn. Dette gjør også oss som voksne mer oppmerksomme på hvor det enkelte barnet er i utviklingen. Alt som dokumenteres skal vises respekt og henges opp på en ordentlig måte. Vi bruker tid på å fotografere/filme og inkludere barna for å de skal få bedre med seg helheter i lek og prosesser. Vi lærer også masse om barnas lek og gir oss ideer om hvordan vi som voksne kan være med å utvide barnets lek.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Lek og kreativitet

Også i år skal vi også samarbeide med Kulturskolen i Sola kommune. Dette er et 1,5 år langt pilot prosjekt. Her vil en gruppe barn delta en gang i uken i samarbeid med utdannede kunstnere. Kulturskolen vil legge til rette for aktiviteter som bygger på de estetiske fagene. Dette er Reggio Emilia inspirert og noe vi synes er spennende. Planer for dette er under utarbeidelse av kommunen, kulturskolen og de samarbeidende barnehager.

Lekemiljø inne

Det fysiske miljøet skal stimulere barns utforskning, nysgjerrighet, samarbeid og kommunikasjon. Barn skal møte inspirerende omgivelser og materiale som gir dem gode muligheter til å undersøke og lære. Det fysiske miljøet må være tilrettelagt og spille på lag, slik barnet blir kompetent i sitt eget miljø. Det skal være tilrettelagt og organisert for ulike møteplasser på avdelingene. Material skal skape undring, nysgjerrighet og ulike stemninger. Materialene skal være synlige og tilgjengelige og variere ut fra barnegruppens alder, interesser og behov.

Lek på naturlekeklassen

Variasjon er viktig i all tilrettelegging av aktiviteter for barn, men på naturlekeklassen er det sjelden behov for voksenstyrte detaljerte aktiviteter. Naturen selv er en god igangsetter av aktivitet, men det er viktig og ha prosjekt ute på naturlekeklassen som stimulerer til samhandling og videreføring av lek. Det kan være bygging av gapahauk, pinnehytte, gruve, sanking av ved, osv. Organiserte regelleker er også viktige i kulturformidling, men også en viktig faktor i samhandling og selvregulering (Loftesnes, 1998).

Observasjonsfokus

Hvert nytt barnehageår starter vi med observasjonsfokus for å kunne tilrettelegge for det enkelte barn og hele gruppen. Det personalet ser her får betydning for våre valg av tema for prosjekter gjennom året, og valg av retning for arbeidet. Vi ønsker ikke at barna skal svare på våre spørsmål, men at de finner svar på sine egne.

- Hva barnas blikk er rettet mot?
- Hva interesserer barna seg for?
- Hvor møtes mange barn?
- Hvordan opplever barna ulike endringer i det fysiske miljøet?
- Hva tilbyr vi barna?

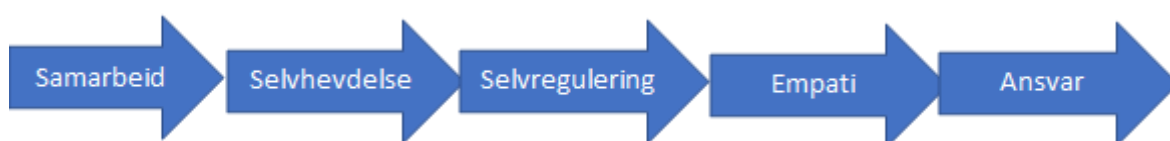
Inkludering, mestring og anerkjennelse

I våre læringsprosesser er det viktig for oss å:

- Skape en **delingskultur** mellom barn, ansatte og foreldre.
- Involvere hverandre får vi nye ideer, vi kan dele våre tanker og teorier og vi kan lytte til hverandres perspektiver.
- Tilrettelegge for **kollektiv læring** både i de hverdagslige gjøremålene med barna, i samtaler rundt matbordet, på atelieret og under samlingene våre.
- Vi bruker også avdelingsmøtene våre aktivt til å dele våre refleksjoner med utgangspunkt i dokumentasjoner

Sosial kompetanse gjennom språk og lek

Definisjon på sosial kompetanse: «*Kunnskaper, ferdigheter og holdninger som bidrar til å mestre sosiale miljøer, etablere og opprettholde sosiale relasjoner og som bidrar til utvikling og trivsel.*» (Garbarino, 1985) Elementene i sosial kompetanse:

I Kornberget barnehage skal barna bli møtt med et miljø som stimulerer til sosial kompetanse, ulike typer lek og språkutvikling. Ett miljø som motiverer og engasjerer med utgangspunkt i barnas interesser. En arena for læring og utvikling i et sosialt, lekende og språklig samspill, både inne og ute. Når barn skal lære, skal det gi mening for dem og skje gjennom sosiale interaksjoner. Barnas utvikling og læring skjer i samspill med andre og påvirkes av det miljøet det er i. Alle barn trenger voksne som vet hvor viktig det er for hvert enkelt barn å utvikle vennskap og sosial kompetanse, derfor er voksenrollen viktig. En grunnpilar for barnets psykososiale utvikling er et mangfoldig, robust og motstandsdyktig miljø, med fokus på gode relasjoner og sosial kompetanse, som også vil forebygge utestengelse og mobbing.

Ifølge Rammeplanen (2017) skal alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Forskning viser at det er nær sammenheng mellom språklig mestring og sosial fungering allerede fra 2-3 års alderen. Barn med språklige vansker kan fungere svakere sosialt og har større vansker å komme inn i leken. Det er derfor av stor betydning at voksne i barnehagen er bevisste og har kunnskap om språkstimulering i barnehagen, som også vil fremme robusthet og sosial fungering i lek. Ifølge rammeplanen (2017) er sosial kompetanse en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Ferdigheter, kunnskaper og holdninger utvikles gjennom sosialt samspill. En må også

Inkludering, mestring og anerkjennelse

snakke om normer og regler sammen med barn og invitere barna til å utforme disse i fellesskap.

Et sosialt kompetent barn kan:

- utvikle positive relasjoner til andre
- være positive og blir lettere akseptert
- kan danne vennerelasjoner
- fanger raskt opp regler i lek
- ha en positiv oppfatning av seg selv
- bli etterspurt og bekreftet i ulike
- være sensitiv og initiativrik

Slik gjør vi det:

- alltid jobbe etter våre verdier, inkludering, anerkjennelse og mestring
- lek som metode og middel for å fremme vennskap og tilhørighet
- rommet som den tredje pedagog
- medbestemmelse
- jobbe med smågrupper
- jobbe med struktur og overganger
- gjennomføre sosioemosjonell kartlegging – pedagogisk analyse ved behov.
- språkstimulering – alle barn har rett til å bli lest for

Tidlig innsats

Tidlig innsats er å **tilrettelegge for barn som trenger den hjelpen de skal ha på et så tidlig tidspunkt som mulig**. Det handler også om hvordan vi samarbeider med foreldre og andre instanser og ser muligheter på system og individ nivå, for å sikre at utviklingen går i ønsket retning. Tidlig innsats er avhengig av den kompetanse de ansatte har til å se barns utfordringer, og vite hva og hvordan en kan tilrettelegge og støtte. Vi har spesialpedagog på huset som samarbeider sammen med avdelingene og veileder i bruk av verktøy for å identifisere og avdekke uheldig utvikling (se verktøy bak i årsplanen). Ved å bruke verktøyet «pedagogisk analyse», vil vi identifisere opprettholdende faktorer til en vanske, og raskere se ting vi må endre på.

Tidlig innsats er forankret i barnehageloven §1 - samarbeid med barnets hjem [Barnehageloven, St.mld 6](#) «Tett på» og St. mld 21 [«Tidlig innsats»](#).

En må være observant på **barn som ikke leker** og har vanskeligheter med å ta kontakt med andre. De kan vise lite eller nesten ikke noe initiativ til lek. Det finnes også barn som kun vil ha «kongerollen» i lek og bruker leken som maktarena som gjør at andre barn ikke vil leke med dem. Rollelek hjelper barn med å håndtere og mestre vanskelige følelser, mens barn med trygg tilknytning er mest sosialt fleksible og ser mer løsninger enn hindringer i lek (Øhmann, 2011). Det er viktig å tenke på leken som **middel og metode** når vi snakker om tidlig innsats og at tilrettelegging for lek er et voksenansvar.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Barns medvirkning

Mål: Å skape rom og tilrettelegge for at barna skal få uttrykke sine behov og meninger.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr.» (Rammeplanen, 2017, s. 27)

Slik gjør vi det:

- Være lydhøre og sensitive i å møte alle barns behov for nærhet i samspill
- Lage gode trygge arenaer der alles stemmer blir hørt (rundt måltid, ute på tur i mindre og større grupper, i samlingsstunder osv).
- Barnas synspunkter skal vektlegges i samsvar med alder og modenhet.
- Være til stede med barna i lek og aktiviteter.
- Oppmuntre til å uttrykke tanker og meninger
- Lytte til hva barna uttrykker både verbalt og kroppslig
- Motivere barn til å snakke, fortelle og dele sin indre verden.
- Tilrettelegge for barnesamtaler og barnemøter.

Voksenrollen, medvirkning og barns 100 språk

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.» De barna som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Dette setter krav til de voksnes sensitivitet i forhold til å observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov (Rammeplanen 2017)

Reggio Emalias grunnlegger, i en by i Nord Italia i begynnelsen av forrige århundre, var opptatt av at **de voksne skulle**

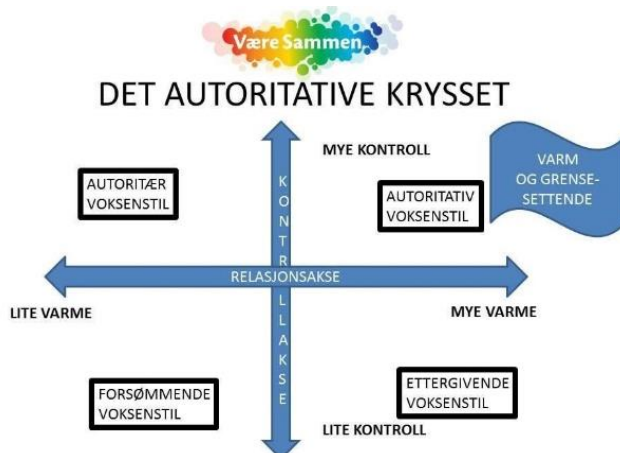
observere,

dokumentere og forstå barns hundre språk. For å tolke barns uttrykk, må man senke tempoet og gi seg selv tid til å høre og se. I rammeplanen fra 2006 ble for første gang læringsbegrep som tok utgangspunkt i barns nysgjerrighet og utforskertrang og rett til medvirkning beskrevet. Det ble da viktig at personalet skulle bruke dokumentasjon som grunnlag for kritisk refleksjon og læring.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Vi i Kornberget har latt oss inspirere av voksenrollen og medvirkning og vil trene oss opp til å la barna møte inspirerende omgivelser og materiale, og lære oss å bli bedre på å tolke og forstå barns ulike språk. Medvirkning er også et aspekt ved Baumrinds teori om den autoritative voksenrollen som synliggjøres gjennom modellen «Det pedagogiske kryss». Dette kan ses på som en samhandling mellom barnets perspektiv og de voksnes perspektiv. De voksne skal sette rammene for hva som er akseptabelt ved å være varme, samtidig som en setter grenser og sikre at barnets stemme blir hørt og ivaretatt.

Voksenrollens mål og metode:

Å hele tiden å strebe etter å være en autoritativ voksen som er en tydelig, varm og grensesettende. Alle voksne i Kornberget barnehage **skal**:

- jobbe med relasjonene til hvert enkelt barn på avdelingen
- jobbe med verdiene inkludering, mestring, anerkjennelse og autoritativ
- vite at den viktigste faktoren i systemet rundt barnet er den autoritative voksenrollen som balanserer grensesetting (krav) og relasjonsbygging (varme) for å gi omsorg, trygghet og forutsigbarhet.
- Vite at dette styrker det enkelte barnets psykososiale utvikling (Baumrind,1981 og årsplan 2020)

Tre viktige dimensjoner i voksen – barn relasjonen (Pianta & Hamre, 2009):

1. Emosjonell støtte: positivt klima, sensitivitet, affektregulering og ta barnets perspektiv.
2. Organisering: gode overganger, forutsigbarhet, regulering av atferd og tilrettelegging av lærings- og lekemiljøet.
3. Støttende stillas: mestring og trygghet (Vygotskji)

Slik gjør vi det:

- Bruke toleransevinduet
- Bruke venne kartlegging («Toget»)

Inkludering, mestring og anerkjennelse

- Sosioogram
- Bruke «Pedagogisk analyse» (T. Nordahl)
- Kartlegging av de voksnes relasjoner til hvert enkelt barn.
- Dokumenterer og evaluerer gjennom hele året
- Fokus på struktur og forutsigbarhet

Barnehagens verdigrunnlag

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.» (Rammeplanen 2017).

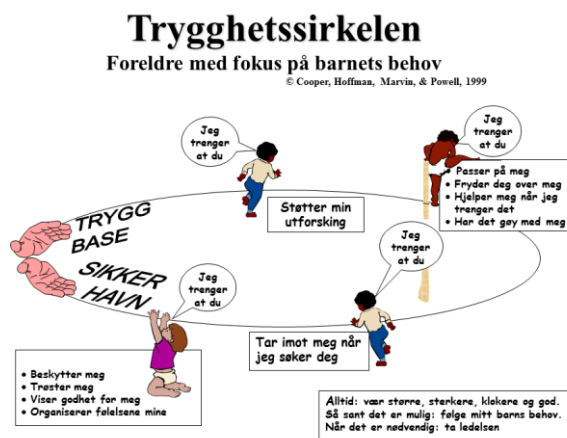
Her skal barn få lov å være barn, være nysgjerrige og få ta del i egen læring. Dette er de voksnes ansvar å legge til rette for, veilede og rollemodellere.

Barnehagens formål og innhold

«Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.» (Rammeplanen 2017, s19).

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I Kornberget barnehage vektlegger vi at personalet er tett på og ser barnas behov for trøst og støtte. De voksne skal være både en *trygg havn* og en *trygg base* for barnet. Dette vil vi visualisere i modellen «Circle of Security» også kalt «Trygghetssirkelen»

Hvordan jobber vi med Trygghetssirkelen?

- Være bevisst at tilknytning og utforskning er avhengige av hverandre (Trygghetssirkelen)

Inkludering, mestring og anerkjennelse

- «Trygg base» støtter og hjelper barnets utforskning med veiledning av den voksne
- «Trygg havn» synliggjør nær og trygg voksen som kan gi barnet hjelp, trøst og nærhet
- Den voksne ser barnet og er fysisk på barnets nivå og i nærheten av barnet
- Voksne i barnehagen må evne å være en lekende voksen

Bærekraftig utvikling

Mål: Barnehagen skal være en bærekraftig organisasjon hvor vi lærer barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen ved å fremme verdier, holdninger og praksis. (Rammeplanen, 2017)

Slik gjør vi det:

- fokus på hva ordet bærekraftig betyr - omfatter natur, økonomi og sosiale forhold
- lære hvordan vi kan hjelpe med å ta vare på livet på jorden
- fokus på kritisk tenkning, handling, etisk vurdering og solidaritet
- hvordan barnehagen tenker innkjøp og gjenbruk

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. Barnehageloven §1» (Rammeplan for barnehagen, 2017, s.29).

Det er barnehagens ansvar å legge til rette for et godt foreldresamarbeid som ivaretar foreldrenes rett til medvirkning og danne grunnlaget for en god dialog. Det formelle foreldresamarbeidet skjer i Samarbeidsutvalget (SU) der foreldrene medvirker i forhold til barnehagens årsplan. *Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål (Udir.no).*

Slik gjør vi det:

- foreldremøte for alle nye foreldre og blir da også vist avdelingen om våren
- familien får tilsendt bilde av de som skal være på avdelingen sammen med barnet
- foreldre får tilbud om oppstart samtale
- tilbud om to foreldresamtaler - en om høsten og en om våren.
- det settes opp flere møter etter behov.

Innhold i samtalene:

- personalet skal være lydhøre og sensitive for foreldrenes innspill
- tilrettelegge for at foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn skal ha mulighet å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen
- oppfølging av tiltak og mål knyttet til barnets helse, trivsel, erfaring, utvikling og læring
- personalet veileder og gir teoretiske begrunnelser for valg av metoder og handlingsmåter ved oppfølging av barnet

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Kommunikasjonsverktøy

Her i Kornberget bruker vi **KID plan**. Dette er ett nettbasert samarbeidsverktøy hvor foresatte logger inn med egen bruker. Her vil dere får tilsendt informasjon som temaplaner, ukeplaner, se bilder osv. Her ligger det også årsplan, vedtekter og andre nyttige dokumenter og informasjon. Barnehagens hjemmeside finner du her; <https://kornberget.barnehage.no/>

Samarbeidspartnere

I barnehagen har vi flere samarbeidspartnere som kommer utenfra barnehagen og har en stor påvirkning på vårt arbeide. Her er noen av dem;

- Sola kommune – oppvekst – førende kvalitetsplaner for alle Sola barnehager
- Barnehuset i Stavanger – kompetanseheving i ledergruppen i personalet
- Barnevernet – dialog – veiledning råd
- Bibliotek
- Helsestasjonen
- PPT
- Kulturskolen – få møte ekte kunstnere og bli kjent med ulike materialer og teknikker
- Sola videregående skole - bruk av gymsal sammen med elever
- Universitetet i Stavanger (UIS) – studenter og veiledning
- Re-Komp – samarbeid med 3 andre kommuner – kompetansedeling og veiledning

HMS

Det er krav om å etablere system for å sikre ansattes helse, miljø og sikkerhet ifølge «Forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter». I «Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager», finnes tilsvarende regelverk for barna. Dette er for å sikre et godt arbeidsmiljø for ansatte og barn. I barnehagen er det viktig å se på de ansattes og barnas arbeidsmiljø i en sammenheng. Dersom arbeidsmiljøet til de ansatte ikke er tilfredsstillende, vil dette gå ut over barnas hverdag. For å kvalitetssikre at barnehagen er et godt sted å være for både voksne og barn, bruker barnehagen PBL Mentor. Denne jobber vi med gjennom hele året på avdelingsmøter og felles planleggingsdager. Vi er pålagt å jobbe med blant annet:

- Mål, innhold og plan for vårt interne HMS-system
- Informasjonsutveksling foreldre, barn og barnehage Kid plan
- Personlhåndtering
- Førstehjelpshåndtering og opplæring
- Vi er en IA bedrift, der «målet er å skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall»
- Vi er tilknyttet bedriftshelsetjenesten i PBL
- Internkontroll av mathåndtering og lagring
- Intern kontroll av mathåndtering og lagring

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Overganger

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn» (Rammeplanen 2017, s.33).

Overgang hjem – barnehage:

Målet: Å styrke samarbeid mellom hjem og barnehage for det barnets beste.

I år kan overgangen fra hjemmet til barnehagen bli noe annerledes for barna grunnet pandemien. Denne tiden kan ha ført til at noen familier har hatt mindre sosial kontakt og barna kan ha fått mindre sosiale erfaringer. Noen barn og foreldre vil da kunne trenge lengre tid i tilvenningen. De foresatte vil være den *trygge basen* i utforskningen av barnehagen. For oss vil det derfor være viktig med et godt samarbeid med de foresatte i tilvenningsperioden.

Slik gjør vi det:

- barnet i fokus hos personalet med foresatte til stede
- samarbeid for å bli kjent med barnets behov utfra kroppsspråk og signaler
- personalet tilpasser hverdagen i samarbeid foresatte best mulig måte
- alle barn får en primærkontakt
- invitere barn og foreldre til kortere besøk i barnehagen
- dele nødvendig informasjon til foreldrene
- oppstartsamtale før nytt barnehageår
- gode rutiner for trygghet og forutsigbarhet

Overganger innad i barnehagen

Målet: er at barna skal bli trygge på sin nye avdeling - på det fysiske miljøet - på de voksne og barna som skal være der. Når barna går fra liten til stor avdeling vil vi ha fokus på at overgangen blir gjort over tid slik at barna blir godt kjent og føler seg trygge. Dette skaper forutsigbarhet.

Slik gjør vi det:

- besøk på ny avdeling, utforsker rommet og lekene sammen med kjent voksen.
- tar med seg kjente eventyr, rim, regler og sanger til ny avdeling
- personalet gir omsorg, trygghet og nærhet, ved å bruke god tid og ser alle barn
- voksen fra ny avdeling besøker barnet i god tid før overgangen
- tilrettelegger for inkludering, mestring og anerkjennelse gjennom lek og samspill.
- overgangssamtaler mellom avdelingene holdes før oppstart.
- gjennomfører foreldresamtaler før oppstart.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Overgang barnehage – skole

Målet: Å få en god overgang fra barnehage til skolen.

I Kornberget barnehage har vi hatt 5-års avdeling i flere år. Vi er opptatt av en god overgang fra barnehage til skole, og følger Sola kommunes retningslinjer (se link).

<https://www.sola.kommune.no/f/p1/if977f6bd-451f-42d7-a621-34ab67132127/overgang-mellom-barnehage-og-skole-2017-2020.pdf>

Pilotprosjektet «nærskole» i Sola kommune, består av fire barnehager og en skole/SFO. Målet for dette prosjektet er å sikre likt tilbud til alle 5 åringene i overgang barnehage – skole.

Slik gjør vi det:

- utforsker nærmiljøet der det er en skole
- samlinger om det å begynne på skolen
- temabøker
- søkelys på selvstendighet

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Årsplanen er et arbeidsredskap som skal virkeliggjøre og dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Den skal være ett styringsdokument for barnehagens pedagogiske arbeid.

Dette er ett arbeidsdokument for personalet og en kort innføring for foreldre og andre samarbeidspartnere. Foreldremedvirkningen av barnehagens pedagogiske arbeid ivaretas gjennom samarbeidsutvalget (SU) sin godkjenning av årsplanen. Den gir og informasjon til myndighetsnivå og barnehagens samarbeidspartnere. Årsplanen er dynamisk og følger utviklingen i samfunnet.

«Planlegging og vurdering skal gi personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet, og bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegrupper. Den skal baseres på kunnskap om barns trivsel og utvikling.»

(Rammeplanen, 2017)

Slik gjør vi det:

- jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet ved å beskrive, analysere og fortolke ut fra planer, barnehageloven og rammeplanen
- vurderingsarbeidet skal bygge på felles refleksjoner
- faglige og etiske vurderinger for å kunne lære av egen praksis
- dokumentasjon for å synliggjøre praksis for å oppfylle kravene.

Barnehagens arbeidsmåter

Målet: Å ivareta barnas behov for lek, læring, omsorg og danning, samt la barna få muligheten til å medvirke på sin måte (Rammeplanen 2017). Vi skal skape et robust miljø der voksne er til stede og gir støtte til barna.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Kornberget barnehage setter kvalitet og kompetanse høyt. Visjonen vår er å gi barna **en hverdag rik på gode opplevelser**. Vi skal gjennom året jobbe hele barnehagen med samme tema tilpasset barnets alder. Dette er et godt utgangspunkt for en felles kultur som tilrettelegger felles opplevelser i lek ute og inne.

Slik gjør vi det:

- sikre at vi får jobbet med alle fagområder har vi valgt å jobbe temabasert.
- lære mer om 4 ulike temaer over en periode på 3 måneder om gangen.
- observere og evaluerer barna i løpet av året for å lettere tilpasse ut fra barnets språklige, sosiale og motoriske utvikling.
- justeres aktiviteter og planer for viktig informasjon som vi tar med videre i foreldresamtaler og til andre naturlige samarbeidspartnere
- voksne er bevisst hvordan de legger til rette for læring og hvordan de skaper et robust miljø hvor barna får utfolde seg og føler seg trygge
- barnehagen sørger for kompetanseheving hos personalet.

Digital praksis

Mål: Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.

«Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver sier at vi skal bruke av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn». (Rammeplanen, 2017)

Slik gjør vi det:

- la barn utforske bruken av digitale verktøy til å ta bilder og printe ut
- snakker med barnet rundt prosessen og om motivet
- bruke digitalt verktøy til å tilegne kunnskap
- bruke digitalt verktøy som redskap for kreativutfoldelse og undring
- bruke digitalt verktøy både ute og inne som en del av prosessen i det pedagogiske arbeidet
- personalet er bevisst sin rolle som språklige forbilder og bruker ulike verktøy og aktiviteter for å utvide språket til barna

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Struktur og forutsigbarhet – grunnleggende forutsetninger

Mål: Å ha gode strukturer som skaper trygghet, forutsigbarhet og tydelighet.

Strukturer kan forstås som regler, rutiner, prosedyrer, standarder og organisering. En godt organisert hverdag kjennetegnes ved at barna forstår hva slags struktur som er gjeldene. I Kornberget barnehage bruker vi dagsrytme som går igjen i alle avdelinger, fra de minste til de største.

Slik gjør vi det:

- Dagsplan
- Tematavler
- Lik struktur på alle avdelingene.
- Samlinger til faste tider daglig
- Tydelige overganger

Mobbing og utestengelse

Mål: Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til omsorgsmottakere, men også vedsetter barnas egne omsorgshandlinger. «Mobbing er negative handlinger rettet mot et offer, utført av enkeltpersoner eller grupper. Mobbing forutsetter et ujevnt styrkeforhold mellom offer og «plager», og at episodene gjentas over tid.» (Olweus & Roland, 1983; Smith, 2005)

Barnehagene fikk 1 januar 2021 en ny mobbelov. Rammeplanen (2017) er tydelig på barnehagens ansvar å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Link til Sola kommune sin plan mot mobbing i barnehagene:

<https://www.sola.kommune.no/barn-og-unge/trygg-og-god-oppvekst/>

Slik gjør vi det:

- kompetanseheving på forebyggende tiltak
- kartlegging av barnas psykososiale miljø – sosiogram
- pedagogisk analyse
- observasjon
- arbeid med miljøet på avdelingen og i gruppe
- kartlegge voksne/barns relasjoner og barn/barn relasjoner
- legge til rette for et godt robust miljø i barnehagen.

Et godt robust (psykososialt) miljø

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Slik gjør vi det:

- forebygger at uheldige samspillsmønstre utvikler seg ved å være til stede med barna i lek og aktiviteter
- verdsetter barnas egne handlinger
- voksne med fokus på inkludering og deltakelse av alle
- kvalitet på samspillet mellom voksne og barn
- påvirke til positive vennerelasjoner
- voksne som er bevisste, kloke og sensitive ovenfor barns innspill og initiativ
- tilrettelegge for et psykososialt mestringstilbud for å utjevne sosiale forskjeller
- være lydhøre og sensitive i forhold for å imøtekomme alle barns behov gjennom nærhet i samspill
- lage gode trygge arenaer der alles stemmer blir hørt (rundt måltid, ute på tur i mindre og større grupper, i samlingsstunder osv)
- lytte hva barna uttrykker både verbalt og kroppslig
- legge til rette for at barn har lyst å dele og fortelle om sin verden
- ha barnesamtaler og barnemøter tilpasset alder for å skape rom for barnas synspunkter og meninger.

Naturgruppen - Førskolegruppen

I år er det ny organisering rundt førskolebarna i Kornberget barnehage. I stedet for å samle alle på en avdeling året rundt, er det nå 3 store avdelinger hvor målet er at naturgruppen

(førskolebarna) skal møtes 2 dager i uken. De skal gå på tur og ha ulike utflukter og aktiviteter. Etter hvert vil vi finne en fast base som vi trekker til når vi er ute på tur sammen. Det blir stort fokus på å jobbe med sosiale kompetanse som selvregulering, empati, vennskap, lek og kommunikasjon.

Selvregulering er veldig viktig å mestre i møte med omverdenen – kunne tilpasse seg andres behov, lytte, verdsette, ta vare på andre, hjelpe andre og utsette egne behov.

Vi ønsker også i år søke om mulighet for

svømming, og deltakelse i gymaktivitet med 4 åringene i Åsenhallen (regi Sola VGS). Vi har som mål å få til ulike turer i løpet av året som for eksempel skøyting i ishallen, museumsbesøk, tur til Dalsnuten, skolebesøk m.m.

Innimellom vil vi trekke oss tilbake og være sammen i grupper på hver vår avdeling med skoleforberedende aktiviteter, hvordan det vil være å begynne på skolen, sitte ved et bord og konsentrere seg om en bestemt aktivitet over litt tid. Tidligere har det vært fokus på lekser og øve på å skrive, lese etc. Mens nå oppfordres det til mer lekbasert læring, hvor vi tilnærmer oss det vi ønsker å lære mer om gjennom lek.

Les mer om lekbasert læring i denne brosjyren: [Lekbasert læring](#)

Inkludering, mestring og anerkjennelse

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. (udir.no)

Når våren kommer vil pedagogisk leder på hver avdeling gjennomføre overføringssamtaler med skolene for å sikre at nødvendig informasjon og kjennskap til barna som skal begynne blir meddelt videre til de som trenger det. Barna blir invitert på besøk - vår samarbeidsskole er Røyneberg skole og alle førskolebarna i Kornberget vil få muligheten til å komme på besøk der for å se litt hvordan er livet på SFO og i et klasserom. Senere vil skolene invitere barn og foreldre på besøk. Enkelte skoler har også startet noe som heter miniSFO for de som har søkt SFO til skolestart, her får barna komme innom og møte SFO personell og få et innblikk i hvordan hverdagen er på SFO og gjerne bli kjent med andre.

Se vedlagt link om Sola kommunes plan om overgang barnehage-skole: [Sola kommune overgang barnehage - skole og SFO](#)

Mangfold, likestilling og likeverd.

Mål: Å legge til rette for et kulturelt inkluderende mangfold hvor barna får rom for til egen kulturskaping og opplever glede og mestring..

«Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen og skolen må sies å være de viktigste arenaene hvor vellykket integrering av barn og ungdom kan skje.» (Rammeplanen, 2017, s.9)

Slik gjør vi det:

- synliggjør barnets flagg og språk på avdelingen
- bursdagskalender med barnas bilde
- garderobeplass med huset mitt
- lære alle å telle på ulike språk
- tilgang til bøker om ulike kulturer
- temabasert samlinger/prosjekter
- synliggjør de ulike tradisjonene
- inkluderende fellesskap hvor det er rom for åpenhet og nysgjerrighet
- synliggjøre variasjoner i verdier, religion, og livssyn.

Tilrettelegging av det allmenpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

Mål: Alle barn skal få et inkluderende og likeverdig tilbud.

Inkludering, mestring og anerkjennelse

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.» (Rammeplanen, 2017, s. 40)

Ved inkludering av barn som trenger ekstra støtte i kortere og lengre perioder, har vi personal som arbeider særlig målrettet og systematisk med inkludering i meningsfulle fellesskap.

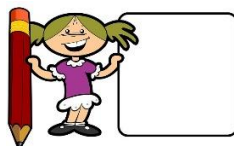
Slik gjør vi det:

- varierte arbeidsmåter
- arbeide målrettet og systematisk
- inkludere barnet i meningsfulle fellesskap
- legge til rette for barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Årshjul for personalmøter og planleggingsdager

barnehageåret 2022/23

Dato	Personal møte/Planleggingsdag
Mand 15 aug. 2022	Planleggingsdag 08.00 – 15,30
Tirsd 13 sept. 2022	Personal møte 17.00 – 20.00
Torsd 20 okt. 2022	Personal møte 17.00 – 20.00
Tirsd 15 nov. 2022	Personal møte 17.00 – 20.00
Fred 18 nov. 2022	Planleggingsdag 08.00 – 15.30
Mand 2 jan. 2023	Planleggingsdag 08.00 – 15.00
Torsd 10 jan. 2023	Personal møte 17.00 – 20.00
Tirsd 14. mars	Personal møte 17.00 – 20.00
Tors/fred 11/12. mai	Planleggingsdager - studietur
Tors 25. mai	Personal møte 17.00 – 20.00

Inkludering, mestring og anerkjennelse

Verktøy og støttesystem for Kornberget barnehage

Hva?	Hvorfor?	Hvordan?
Pedagogisk analyse	Verktøy for endring og utvikling med fokus på system nivå og evidentbasert forskning	<ul style="list-style-type: none"> • Hva er utfordringen? • Opprettholdende faktorene (struktur, rammefaktorer, faglig kompetanse, relevans og tilpassing)
Cos sirkelen	For å sikre en trygg tilknytning til voksne	<ul style="list-style-type: none"> • Dette gir personalet et felles språk og en forståelse av hvordan møte barnets behov for trygg tilknytning
Toleransevinduet	Livsmestring og psykisk helse	<ul style="list-style-type: none"> • Toleransevinduet refererer til det spennet av aktivering som er optimalt for et menneske – ikke for høyt og ikke for lavt (Siegel, 2012).
Autoritative voksne (Baumrind, 91)	Bevisstgjøring av hvilken voksenrolle som er den beste i relasjonen voksen - barn	<ul style="list-style-type: none"> • Voksne med god relasjonskompetanse som er omsorgsfulle og varme, samtidig som de er tydelige i krav og forventninger
Pedagogisk dokumentasjon	For å lære barnet å kjenne	Reggio Emilia inspirert:
Struktur	Forutsigbarhet, trygghet og tilhørighet	<ul style="list-style-type: none"> • Smågrupper • Overganger • Rutiner • Dagsplaner • Autoritative voksne
Inkludering vs utestengelse og mobbing	Robuste barn i et robust miljø forebygger mobbing og utestengelse	<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplan mot utestengelse og mobbing • Kartlegging med samhandling og vennerelasjoner
Sosial kompetanse 1. samhandling 2. selvregulering 3. selvhevdelse 4. empati 5. ansvar	«Det viktigste prosjektet i et barns liv» Mestre sosiale miljøer. Etablere og opprettholde sosiale relasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlig trening i hverdagssituasjoner og på lang sikt med konkrete tiltak. • Sette opp klare mål ut fra de 5 ferdighetsområdene. • Instruksjon og samtale • Modellæring • Rollespill og lek • Tilbakemeldinger fra andre barn og den voksne

Inkludering, mestring og anerkjennelse

		<ul style="list-style-type: none"> • Bilde støtte på veggen • Kartlegging «Alle me» ved behov
Lek- og lærings miljø	«Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.» (Rammeplanen)	<ul style="list-style-type: none"> • Rammeplanens «skal» punkter om lek og læring diskuteres kontinuerlig på avdelingsmøter for å kunne tilrettelegge på best mulig måte. https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/7-Barns-samspill-og-lek/ • Dynamisk kartlegging av leke- og lærings miljøet for enkeltbarnet og grupper • Reggio Emilia inspirert
Språkmiljø	<p>Språk og sosial fungering henger nøye sammen.</p> <p>Språk og psykososial utvikling henger nøye sammen.</p> <p>Kvalitetssikring av språkutvikling og sosial kompetanse hos minoritets språklige</p>	<ul style="list-style-type: none"> • TRAS kartlegging av språkutvikling • Systematisk stimulering av språklige ferdigheter hos barn i risikogruppen. • Systematisk stimulering av språklige ferdigheter hos minoritetsspråklige • Bruk av Språkløyper utviklingsarbeid i personalet (Lesesenteret)
Relasjonen voksen - barn	<p>Gi emosjonell støtte for å sikre god relasjon, inkludering, mestring og anerkjennelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • positivt klima • sensitivitet • affektregulering • barnets perspektiv • medvirkning • barnets 100 språk (Reggio Emilia) • Sikre at alle barn blir sett og hørt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den voksne skal alltid jobbe med positive relasjoner i et forebyggende perspektiv og i her og nå situasjoner • Kartlegging som kvalitets sikring av voksen/barn rel. • Kartlegging av barns relasjoner med andre barn. («Toget») • Tiltak på system- og individ nivå ihht kartlegging

Inkludering, mestring og anerkjennelse